

ב"ה, ג'ליון 09 · ערב שבת קודש פרשת נשא · ח' סיון ה'תשפ"ד

מרתורתו של כ"ק רבי לוי יצחק נ"ע

מעובד ומוגש ע"י הרב מנחם מענדל ל ברם מסייע בעריכה: הרב אל" וולף

אָאָר", לכאורה על משקל "ואברכה מברכך", נדרש לכתוב "ואאר מקללך" מדוע כתוב "ומקללך אאר"?

אלא מפני שזו ברכה של מידת החסד, לכן אף על פי שהקב"ה יברך מראש את מי שעתידי לברך, מכל מקום את מי שעתידי לקלל, הקב"ה לא יקלל, עד אשר לא יקלל בפועל.

נמצא שיש ברכה לאלו שכבר ברכו, ויש ברכה לאלו שעתידים לברך.

מבאר רבי לוי יצחק שבברכת כהנים הרי כתוב "ושמו את שמי" ואח"כ "ואני אברכם". דהיינו שקודם כל הכהנים יברכו את ישראל, ורק אח"כ הקב"ה יברך את הכהנים.

לכן נוקט הזוה"ק את הפסוק "ומברכך ברוך" דהיינו שהמברך בפועל מתברך, מכיוון שזו ראייה ש"כל כהן שמברך מתברך" כמ"ש בזה"ר ובגמרא¹.

אם כן מדוע מוסיף הזוהר גם את הפסוק "ואברכה מברכך"?

מבאר רבי לוי יצחק שכוונת הזוהר בזה היא, לבאר שזוהו נתינת הכח של הכהנים לברך את עם ישראל.

הפסוק "ואברכה מברכך" פירושו שהקב"ה מברך את מי שעתידי לברך את עם ישראל. והוא מלמדנו שמכח ברכתו המוקדמת של הקב"ה, הכהנים מברכים את עם ישראל..

ב חינוך למסגרות, חוקים וכללים, אך באהבה וקירוב הדעת.

תירוץ נוסף מתרץ רבי לוי יצחק על פי משמעותה הפנימית של מצוות ברכת כהנים.

בסיום מצוות ברכת כהנים הכתובה בפרשת השבוע, אומר הפסוק: **וַיִּשְׂמֵנוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֵם**².

מבאר הזוה"ק³ שבתבות "ואני אברכם", מבטיח הקב"ה לכהנים, שכאשר הם יברכו את עם ישראל, הקב"ה יברך אותם, כמ"ש **וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ**⁴ וכתוב **וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ**⁵.

במאמר שלפנינו יבאר רבי לוי יצחק:
א { מדוע בכלל צריך לברך את עם ישראל?
ב { מדוע דווקא הכהנים הם המברכים?

ג { מדוע מקדים הזוהר את הפסוק "ומברכך ברוך" שנאמר בפרשת תולדות בברכת יצחק ליעקב, לפני הפסוק "ואברכה מברכך" שכתוב בתורה לפני כן בפרשת לך לך בברכת הקב"ה לאברהם?

א הקב"ה מקדים את ברכתו לכהנים, ככח ברכת הקב"ה הם מברכים את עם ישראל.

מידתו של יצחק אביו הייתה מידת הגבורה, הנהגה לפי הצדק והדין⁶. לכן ברך את יעקב "ומברכך ברוך" כלומר 'מי שכבר ברך אותך, יתברך' אך מי שעדיין לא ברך אותך לא יתברך.

אך הקב"ה שהוא חפץ חסד לפני משורת הדין, ברך את אברהם שמידתו מידת החסד, ואמר "ואברכה מברכך" כלומר 'מי שהוא עתידי לברך אותך, אני כבר אברך אותו'.

בזה מיישב רבי לוי יצחק שאלה נוספת, והיא, שבברכת הקב"ה כתוב **וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ**

6 המובא לעיל הערה 2.
7 סוטה לח, ב.

1 במדבר ו, כז.
2 חלק ג' פרשת נשא דף קמז, ב.
3 בראשית כז, כט.
4 שם יב, ג.
5 כמ"ש (שם לא, מב) "ופחד יצחק היה ל'".

ילד קטן מוחנכים באהבה, נותנים לו ממתקים, פרסים ומתנות. אין מקפידים איתו על גבולות ומסגרות. ככל שהילד מתבגר מתחילים להגביל אותו בגבולות ומסגרות, חוקים וכללים, מנגד נותנים לו פחות מתנות ופרסים.

מובן מאליו שאף על פי שילד מבוגר צריך גבולות, חוקים וכללים, אך אי אפשר לחנך רק עם חוקים, ללא אהבה וקירוב הדעת. צריך לתת לו גם אהבה, מתנות ופרסים וכדו'..

הטעם הפנימי של ברכת כהנים.

עם ישראל נקראים בני מלכים כמ"ש לפני מתן תורה "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים"⁸. וכמאמר המשנה, "כל ישראל בני מלכים הם"⁹.

מהדברים המאפיינים ביותר מלוכה, הם דין צדק ומשפט. כמ"ש "מלך במשפט יעמיד ארץ"¹⁰ וכמאמר הגמרא "דינא דמלכותא דינא"¹¹. מלוכה היא מסגרת עם גבולות וכו'.

מכיוון שעם ישראל הם בני מלכים, לכן תכונתם היא קבלת עול מלכות שמים¹², ציות למסגרות וגבולות, חוקים וכללים. מאחר שכן הרי צריך להכניס בהם גם חסד, אהבה וקירוב הדעת.

כהנים הם אנשי חסד, כמאמר המשנה על אהרן הכהן "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות"¹³.

ע"י שהכהנים מברכים את עם ישראל, הם מאצילים עליהם ממדרגת הכהנים, שהיא מידת החסד. בזה הם מתקנים את עם ישראל, ממתיקים אותם ומשלימים אותם. כדברי הוזה"ק על הפסוק "ושמו את שמי", מהו "ושמו"? אמר רבי יהודה יתקנו!¹⁴.

השכר על ברכת כהנים.

השכר על ברכת כהנים הוא "ואני אברכם",

שהקב"ה מברך את הכהנים. ברכתו של הקב"ה היא גילוי אלוקות¹⁵.

ישנם שתי מדרגות של גילוי אלוקות כשכר על קיום המצוות. האחת היא 'עולם הבא', והוא גילוי אלוקות שמשיגים הנשמות לאחר עבודתם בעולם הזה.

הגם שקוראים לזה 'עולם הבא' אין פירוש הדבר שהוא לא נמצא עכשיו, אלא פירוש הדבר הוא עולם שבאים אליו אחרי החיים בעולם הזה¹⁶.

המדרגה השנייה היא 'לעתיד לבוא', והוא גילוי אלוקות גדול יותר¹⁷, שיתגלה במהרה בימינו, כשנסים את מעשינו ועבודתנו בזמן הגלות¹⁸.

ההבדל בין שתי מדרגות גילוי האלוקות הוא: בעולם הבא משיגים רק את זיו השכינה כמאמר הגמרא 'העולם הבא... צדיקים יושבין ונהנין מזיו השכינה'¹⁹, זיו השכינה פירושו שמשיגים את הקב"ה רק כפי שהוא משפיע חיות לעולם.

מה שאין כן לעתיד לבוא יאיר הקב"ה בכבודו ובעצמו²⁰, לא רק כפי שהוא משפיע חיות לעולמות, אלא כמו שהוא לעצמו, שזה נעלה לגמרי מהעולמות.

מבאר ר' לוי יצחק שהכהנים מקבלים בשכרם את שתי המדרגות הללו, ולכן מכון הוזה"ק בכתבו שני פסוקים.

"ומברכין ברוך" פירושו שהוא כבר ברוך ועומד, לשון הווה, רומז לכך שהכהנים מקבלים 'עולם הבא' שהוא קיים בהווה כנ"ל.

"ואברכה מברכין" פירושו שהקב"ה יברך אותו, לשון עתיד, רומז לכך שהכהנים מקבלים את גילוי האלוקות של 'לעתיד לבוא'.

15 ראה שיחת פרשת לך לך, ליקוטי שיחת ח"י עמוד 38 ואילך.
16 כמ"ש הרמב"ם פ"ח מהלכות תשובה ה"ח, ז"ל: "זה שקראו אותו חכמים העולם הבא לא מפני שאינו מצוי עתה... אין הדבר כן שהרי הוא מצוי ועומד... אלא מפני שאותן החיים באין לו לאדם אחר ח"י העולם הזה שאנו קיימים בו בגוף ונפש".

17 כדעת הרמב"ם וכו"ה הכרעת תורת החסידות. ראה ספר המצוות להצמח צדק מצוות ציצית דף י"ב. וראה ליקוטי תורה פרשת צו דף טו, ב.

18 תניא פרק לז.

19 ברכות יז, א.

20 תניא שם.

8 שמות יט, ו.

9 שבת פ"ד מ"ד.

10 משלי כט, ד.

11 נדרים כה, א. ובכ"מ.

12 ראה תניא ריש פרק מא. ובמפרשי התניא.

13 אבות פ"א מ"ב.

14 חלק ג' פרשת נשא דף קמז, ב.

טעמו וראו כי טוב

לשון הרב בתורתו של רבי לוי יצחק

הביא ב' פסוקים "ומברכך ברוך", שאמר יצחק ליעקב, "ואברכה מברכך" שאמר הקב"ה לאברהם. והקדים הפסוק ומברכך, להפסוק ואברכה, אם שהפסוק ואברכה קדים בתורה, הוא כי בפסוק ומברכך, קדים ומברכך ואח"כ ברוך, ובפסוק ואברכה, קדים ואברכה למברכך, (משא"כ בקללה קדים ומקללך לאאור), והיינו "ומברכך ברוך" הוא כשמתחלה יברכו הם, אז הקב"ה יברך אותם. משא"כ אם עדיין לא ברכו הם, אלא שעתידין לברך, אינו מברך אותם הקב"ה מפני שהם עתידים לברך.

ובפסוק ואברכה שכתוב מקודם ואברכה, הוא שהקב"ה מברך את העתידים לברך אם אפילו לא ברכו עדיין, מאחר שבדעתם לברך.

ויצחק שבחינתו הוא גבורה מדת הדין, הנה מדת הדין נתנת שדוקא אם ברכו הם תחלה, אז מברך אותם הקב"ה, משא"כ הקב"ה שחפץ חסד הוא, ואמר לאברהם שמדתו מדת החסד. הוא מברך אותם תחלה, כשעתידין לברך, (משא"כ בקללה אינו כן, שדוקא כשמתחלה קללו אז מקלל אותם הקב"ה, ולכן כתיב מתחלה ומקללך ואח"כ אאור).

זהו שהביא ב' פסוקים הפסוק ומברכך ברוך, הוא לראיה כשהכהנים ברכו את ישראל מקודם, אז הקב"ה מברך את הכהנים, וע"ד כשיש אתעדל"ת אז נמשך על ידה אתדל"ע. ואח"כ הביא הפסוק ואברכה הוא שלא די שהקב"ה מברכם אחר כשהם ברכו מתחלה את ישראל, אלא שהקב"ה מברך אותם מקודם כשעתידין לברך את ישראל, וע"ד האתדל"ע שקודם האתדל"ת.

עוד יש לפרש הכהנים הם ב"א בכלל שראשיתו מדת החסד. וז"א הוא הסדים בכלל, וישראל הם במלכות, כמאמר כל ישראל בני מלכים הם, ומלכות נקראת כנסת ישראל, ומלכות בנינה מהגבורות.

וברכת כהנים הוא להמשיך מחסדים דז"א להמתיק הגבורות דמלכות, וכמו "כה תברכו", 'כה' היא בחינת מלכות, צדק מלכותא קדישא, וצדק איהו דינא, וכחן שהוא מבחינת הסדים דז"א, מברך לבחינת כ"ה דמלכות להמתיק את גבורותיה, נמצא מה שהכהנים מברכים את ישראל היא המשכה מחסדים דז"א.

ובשביל זה "ואני אברכם" לכהני, הוא מה שנמשך מבינה לז"א. ואני' גימטריה 'בינה', והברכה מבינה לז"א, הוא מה שנה"י דתבינה מתלבשין בז"א, שהוא בחינת עולם הבא עולם שכבר בא.

ועוד יותר הוא מה שנה"י דאימא עלאה יתלבשו בז"א. שזוהו בחינת לעתיד לבוא

זהו שהביא ב' פסוקים, "ומברכך ברוך" פירוש 'ברוך' הוא שהוא ברוך מכבר, שזוהו בחינת נה"י דתבינה עולם הבא עולם שכבר בא.

"ואברכה כו" שפירוש 'ואברכה' הוא לשון עתיד. הוא מנה"י דאימא עלאה בחי' לעתיד לבוא, ולכן הקדים פסוק ומברכך ברוך שזה כבר בא ואח"כ הפסוק ואברכה שזה בחי' לעתיד לבוא.

לכן מקדים הוזה"ק את הפסוק "ומברכך ברוך", לפני הפסוק "ואברכה מברכך", מפני שזה הוא סדר קבלת השכר, קודם כל העולם הבא שקיים כבר בהווה, ואחר כך הגילוי שלעתיד לבוא, שעדיין לא נמצא בהווה, אלא אנו מחכים ומצפים שגיע ויתגלה עלינו במהרה בימינו אמן. ■

סיכום המאמר:

בסיום ברכת כהנים כתוב בתורה "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם" כתוב בזה"ק שפירוש הפסוק הוא שהקב"ה יברך את הכהנים, כמ"ש "ומברכך ברוך" ונאמר "ואברכה מברכך".

מדוע מקדים הוזה"ק את הפסוק "ומברכך ברוך" שנאמר בברכת יצחק ליעקב, לפני הפסוק "ואברכה מברכך" שכתוב בתורה לפני כן בברכת הקב"ה לאברהם.

אף על פי שעיקר החינוך בנער מתבגר הוא מסגרת ומשמעת, מכל מרום צריך להרעיף עליו גם כן אהבה וחיבור.

זוהי המשמעות הפנימית של ברכת כהנים, עם ישראל יש להם קבלת עול מלכות שמים, והכהנים אנשי החסד מאצילים עליהם ברכות וחסדים, ובכך הם מתקנים ומשלימים אותם.

שכר הכהנים הוא "ואני אברכם" גילוי אלוקות, הן הגילוי בגן עדן, והן הגילויים שיהיו לעתיד לבוא.

זהו סדר הפסוקים בזה"ק, הקב"ה יברך את הכהנים כמו שכתוב "ומברכך ברוך" לשון הוזה"ק {כבר ברוך ועומד} כלומר הגילוי שבגן עדן שהוא נמצא בהווה.

ואח"כ מביא הוזה"ק פסוק נוסף וכמו שכתוב "ואברכה מברכך" לשון עתיד, כלומר הגילויים שלעתיד לבוא במהרה בימינו אמן.

{לקוטי לוי יצחק שמות - דברים עמוד שעא ואילך}

עלים

מתורתו וחייו של רבי לוי יצחק ב"ע

חודש סיון – חודש נישואיו של רבי לוי יצחק

בהגיעו לפרק 'האיש מקדש', בא רבי לוי יצחק בקשרי שידוכין עם הרבנית חנה, בתו של הגאון רבי מאיר שלמה יונבסקי, שהיה רבה של ניקוליוב.

הצעת הנכבדות היתה של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע.

לאחר שנקבע מועד הנישואין, חלתה הכלה, ואביה רצה לדחות את החתונה. הוא שלח שליח מיוחד לרבנו מוהרש"ב לקבל הסכמתו על הדחיה, אך הרבי לא הסכים לכך ונתן ברכתו הק' אשר הכל יהיה על הצד הטוב ביותר ואין מה לחשוש. ואמנם, החתונה התקיימה במועד שנקבע - ביום י"ג סיון תר"ס (בביתו של נגיד העיר, מר ברישקובסקי ז"ל).

כשלושה חודשים וחצי לפני כן, בא' דר"ח אדר ב' תר"ס, שלח הרבי מוהרש"ב מכתב אל הרה"ח ר' אשר גראסמאן מניקוליוב, מידידיו הקרובים של רבי מאיר שלמה, אבי הכלה, בו כתב בין השאר: "לפלא שאינו מזכיר מאומה במכתבו זה בדבר בתו של ידידנו הר"ר מאיר שלמה ש", ואבקשו להודיעני בהקדם. והשי"ת ישלח לה רפואה שלימה בקרוב בתוך כו"י".

כשלושה שבועות אחרי הנישואין שלח הרבי מוהרש"ב נ"ע מכתב ברכת מז"ט לאביו של החתן, אל הרה"ח ר' ברוך שניאור שניאורסאהן, לרגל כלולות בנו, כדלהלן²:

ב"ה יום ג' ו' תמוז תר"ס לפ"ק

כבוד נ"ד ידידי עוז הרה"ח המפורסם נכבד י"א כו' מו"ה ברוך שניאור ש"י

מעומק לבבי אברכו בברכת מז"ט בעד כלולות בנו רחומאי דנפשאי מ' לוי יצחק ש"י. יתן ה' שזיווגם יעלה ליפה באריכות ימים ושנים טובים ונעימים ברו"ג ובהצלחה בכה"פ בדור ישרים זרע ברך ה', כפי צון כ"ק אבותינו הק' זצוקללה"ה נ"ע זי"ע, וכבודו יקבל מהם עונג ונחת די חפצו בכל פרט ופרט.

מגודל טרדתי נתאחר המכ' עד כה והטע"ג בטח קבלו בזמנו.

ויקבל החוה"ש והברכה מאדה"ש כאוות נפשו וב"ד ידידו עוז דו"ש מלונ"ח תכה"י (- דורש שלומו מלב ונפש חפצה תמיד כל הימים).

שלום דובער

לקראת נישואיו, קיבל רבי לוי יצחק הדרכה אישית מכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב.

לימים, לקראת יום נישואיו של הרבי, כתב לו אביו הגדול על הדרכות שהוא קיבל מכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב לקראת נישואיו:

"בעמך תחת החופה, כל העת תחשוב ביראת שמים. כן אמר לי להנישואין שלי אדמו"ר ז"ל נבג"מ זיע"א³.

3 לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש, עמוד רז

1 אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב כרך ג' עמ' קו.
2 אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, כרך ג' עמ' קלז.